

İlköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarıları ve Yüzme Branşına Yönelik Performansı Etkileyen Faktörlerin Önceliklendirilerek İncelenmesi

Feyza GÜRBÜZ^{1A-E} , Mehmet Ayberk HİNCAL^{2 A,B,E}

¹Erciyes Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Endüstri Müh. Bölümü, ²Kayseri Gençlik ve Spor Müdürlüğü

Yazar Katkı Oranı:

- Çalışmanın Tasarımı
- Veri Toplama
- Verilerin Analizi
- Makale Yazımı
- Eleştirel Okuma

ÖZET

Bireylerin sağlıklı yaşamı sürdürebilmesi için kişisel ve çevre temizliğine, spor yapmaya, düzenli uyku ve beslenme ile stresle baş etmeye dikkat etmesi gerekmektedir. Spor alışkanlığı küçük yaşlarda kazanılmaz ise devamlılığı sağlanamayabilir. Bu sebeple özellikle ilköğretim öğrencilerinin akademik çalışmalarıyla beraber spor yapma kabiliyetlerinin ve isteklerinin geliştirilmesi sağlıklı nesiller için gereklidir. Bu çalışmada yüzme sporu yapan ilköğretim öğrencilerinin hem spor performansını hem de akademik performansını etkileyen faktörlerin belirlenmesi ve önceliklendirilmeleri yapılmıştır. Literatür incelemesi ve uzman görüşleri ile faktörler belirlenmiş Analitik Hiyerarşi Proses (AHP) yöntemi ile karşılaştırmaları yapılarak önceliklendirilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre hem yüzme sporu hem de akademik başarı için en etkili faktör psikolojik faktörlerdir.

Anahtar Kelimeler: Yüzme performansı, sağlıklı yaşam, akademik performans, grup karar verme, Analitik Hiyerarşi Proses (AHP).

Prioritizing and Examining the Factors Affecting Primary School Students' Academic Achievement and Performance in Swimming

ABSTRACT

For a healthy life, individuals must pay attention to personal and environmental hygiene, exercise, regular sleep and nutrition, and coping with stress. If sports habits are not acquired at a young age, their continuity may not be achieved. For this reason, it is necessary for healthy generations to develop the abilities and desires of primary school students to do sports along with their academic studies. In this study, the factors affecting both sports performance and academic performance of primary school students participating in swimming were determined and prioritized. Factors were determined through literature review and expert opinions and were prioritized by comparison with the Analytical Hierarchy Process (AHP) method. According to the results, psychological factors were determined to be the most effective factors for both swimming and academic success.

Key Words: Swimming performance, healthy living, academic performance, group decision making, Analytic Hierarchy Process (AHP).

ISSN: 3023-5359

Doi Number:
10.5281/zenodo.12528054

Giriş

Bireylerin sağlıklı yaşamı sürdürebilmesi için kişisel ve çevre temizliğine, spor yapmaya, düzenli uyku ve beslenme ile stresle baş etmeye dikkat etmesi gerekmektedir. Fiziksel ve ruhsal olarak hastalanmamak için gereklerden birisi olan spor alışkanlığı küçük yaşlarda kazanılmaz ise devamlılığı sağlanmayabilir. Bu sebeple özellikle ilköğretim öğrencilerinin akademik çalışmalarıyla beraber spor yapma kabiliyetlerinin ve isteklerinin de geliştirilmesi sağlıklı nesiller için gereklidir [Bozkuş vd., 2013].

Bu çalışmada akademik ve yüzme performansını etkileyen faktörlerin önemli bir sınıflandırması sunulmaktadır.

Çalışmanın gerçekleştirilmesi için öncelikle karşılaştırılması yapılacak faktör ve alt faktörlerin belirlenmesi gerekmektedir. Bunun için aşağıda özetleri verilen daha önce yapılmış çalışmalar incelenerek akademik performans ve yüzme performansına etkisi olan ve Tablo 1'de verilen faktörler çıkarılmıştır. Daha sonra Tablo 2'de verilen ilgili paydaşlarla görüşülerek ilave edilecek faktörler Tablo 3'de verilen faktörler belirlenmiştir. Belirlenen bu faktörler yine ilgili paydaşlar ile birlikte Tablo 5 ve Tablo 6'da gösterildiği gibi karşılaştırmalarda kullanılmak üzere iki farklı şekilde sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmalara göre Tablo 7'de verilen önem dereceleri dikkate alınarak eklerde verilen ikili karşılaştırmalar uzmanlar tarafından yapılmıştır. Yapılan karşılaştırmalar kullanılarak AHP tekniği ile faktör ve alt faktörlerin önem dereceleri hesaplanmıştır. Son olarak bulgular özetlenerek sonuçlar yorumlanmıştır. Şirin vd. (2008), spor ile uğraşan öğrencilerin motivasyonlarını belirlemek üzere uğraştıkları spor branşları ve spora başlama

Gürbüz ve Hincal, 2024

zamanlarına göre cinsiyet ve yaş durumlarına göre spora katılım motivasyonlarının değişip değişmediğini incelemişlerdir. Spora katılım motivasyonlarının dışsal faktörlerden çok takım üyeliği/ruhu, beceri gelişimi ve aktif olma şeklinde tespit etmişlerdir.

Bayraktar ve Kurtoğlu (2009) çalışmalarında yaşın, genetiğin, cinsiyetin, kinantropometrik özelliklerin, iklim ve çevre şartlarının, otonom sinir sisteminin, antrenman koşulları ve kişilik özellikleri vb. birçok faktörün spor performansını etkilediğini belirtmişlerdir.

Eroğlu ve Zileli (2015), çalışmalarında sportif performansı etkileyen en önemli faktörün genetik olduğunu vurgulamıştır.

Erdoğan vd. (2014), antrenmanın yeri, metodu ve ekipmanlarının; antrenör, hakem, rakip, seyirci, aile ve arkadaş gibi insan faktörünün, eğitim durumu ile sosyo-ekonomik durumun, beden dili, uyarılmışlık düzeyi, konsantrasyon, kişilik, iletişim, motivasyon, mola, psikolojik antrenmanlar gibi psikolojik faktörlerin sporcuların performansını etkileyen faktörler olarak belirlemişlerdir.

Aras vd. (2019), bilişsel yorgunluğu hem spor hem de egzersizde performansa etki eden faktörlerden biri olarak değerlendirmişlerdir.

Kahya (2023), gen ile sporda esneklik arasındaki ilişkiyi inceleyerek esnekliğin bir çok faktörden etkilendiğini ve genetik varyantların kolajen doku formasyonunda oluşturduğu farklılaşmadan önemli ölçüde etkilenebildiğini vurgulamıştır.

Açıkkar (2007) çalışmasında destek vektörleri yöntemini kullanarak sporcu performansını etkileyen faktörleri tahmin etmiştir.

Baxevani vd. (2001) çalışmalarında şampiyon Yunan yüzücülerin performanslarını artıran temel dış faktörler olarak: Devlet ve kulüp yönetimi, okul, antrenör, aile, karşı cins,

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

tarafından, basın, fiziksel kondisyon, mizaç, kaygı ve beslenme olduğundan bahsetmişlerdir.

Alp (2022) yaptıkları çalışmada, 10-12 yaş yüzücülerinin kol ve bacak hacmi ile sprint yüzme performansları arasındaki ilişkiyi inceleyerek toplam kol hacmi ve yüzme performansları arasındaki ilişkinin kelebek stilinde anlamsız olduğunu; diğer stillerde pozitif yönde anlamlı olduğunu vurgulamıştır.

Tiryaki ve Katipoğlu (1991), çalışmalarında genç yüzücülerin spora katılımlarındaki belirli güdülerin neler olduğunu araştırmışlar ve yeni arkadaşlıklar edinmek ve takımdaki arkadaşlığı korumak için spor yapmayı sürdürmenin sporcu ile veli için önemli olduğunu ortaya koymuşlardır.

Varol (2018), çalışmasında yüzücülerde performansa etki eden parametrelerin olası genetik faktörler ile ilişkilendirilmesini değerlendirerek, sporcuların motivasyon ve özgüvenleriyle de ilişkilendirmiştir. Çalışma sonucunda Türkiye’de lisanslı yüzücülerin ACTN3 ve ACE genleri bakımından R/X+I/I genotip yaygınlığı olabileceği sonucuna ulaşmıştır.

Hınçal (2017) yaptığı çalışmada yüzücü performansını etkileyen faktörlerden biyolojik saati ve beslenmeyi; ayrıca yaş, cinsiyet ve yüzücülerin vücut yapısı gibi faktörleri inceleyerek, cinsiyet ve yaş grupları arası antropometrik ve somatotipik farklılıklar olduğunu, bununla beraber antrenman zamanı-nabız ve beslenme faktörlerinin sıvı tüketimi, antrenman süresi, yaş, cinsiyet gibi diğer değişkenlerle birlikte performanslarına etki ettiğini belirtmiştir.

Özeker (2018) yaptığı tez çalışması sonucunda 10-12 yaş yüzücülerinin kara antrenmanlarının fonksiyonel kuvvetini ve yüzme performansını olumlu etkilediği sonucuna varmıştır.

Balcı (2023), yüzme antrenörlerinin iletişim becerilerinin yüzme sporu ile uğraşan bireylerin, performansları üzerinde etkili olduğunu ortaya koymuştur.

Özkadı (2019) çalışmasında antropometrik ve motorik becerilerin yüzme performansı üzerinde baskın bir şekilde etkisi olduğunu belirlemiştir.

Şentürk (2018), 11-12 yaş yüzücülerde kulaç uzunluğu ile yaş, vücut yüzey alanı, yüzme hızı, kulaç indeksi ve kulaç hızı arasında anlamlı bir ilişki olduğunu belirtmiştir.

Kızılın vd. (2021) yaptıkları literatür incelemesinde yüzme sporunda performansı olumlu etkileyen çalışmaların daha çok antrenman ve egzersiz türleri olduğunu ayrıca antropometrik, motorik ve fizyolojik özelliklerin gelişimi ile solunum ile kuvvet performansları üzerinde olumlu olduğu sonucuna varmışlardır.

Akçaova (2022), sporcuların, kalitesinin ve kişisel verimliliklerinin yükselmesi, motivasyon ve performanslarının artırılması ve mekân aidiyetlerinin oluşması ve sağlanması için soyunma odalarında renk ve ışık düzenlemelerinin nasıl olması gerektiği ile cinsiyet, eğitim ve meslek gibi değişkenlerle ilişkilerini araştırmıştır. Soğuk duvar rengi olan soyunma odalarının sıcak ve nötr renklere oranla denekler tarafından daha pozitif değerlendirildiğini belirtmiştir.

Zacca vd. (2019), yaş grubu yüzücülerde antrenmandan vazgeçmenin etkilerini performans, enerji ve kinematik açılarından değerlendirerek, antrenmanların sezon sonunda durdurulmasının, performansa bağlı enerjik ve kinematik faktörlerinde orta derecede bozulmalara neden olduğunu, ancak spesifik olmayan fiziksel faktörler ve aktivitelerin kondisyon kayıplarını en aza indirebileceğini belirtmiştir.

Meggs and Chen (2019), çalışmasında

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

psikolojik beceri eğitiminin, kendi kendine konuşma ve hedef belirlemenin genç yüzücülerde yüzme performansı üzerinde etkili olabileceğini vurgulamışlardır.

Espada vd. (2023), antrenman kontrolünü ve performansı arttırmayı amaçlayan kuvvet ve aerobik değerlendirme yönteminin yüzmede etkili olduğunu belirtmişlerdir.

Oliveira vd. (2021), genç yüzücülerde biyolojik olgunlaşma, vücut büyüklüğü ve kompozisyonu ile kolun itici gücü arasında pozitif ilişki olduğunu belirtmişlerdir.

Sammoud vd. (2023), yetenek tespiti ve gelişimi için genç ön yüzücülerde antropometrik özelliklerin değerlendirilmesinin önemini vurgulamışlardır.

Buraya kadar verilen literatür yüzme performansı ile ilgili olan çalışmaların bir kısmıdır. Aşağıdaki bölümde ise akademik performans ile ilgili yapılan çalışmaların bazıları verilmiştir.

Yavuz (2020) yaptığı çalışmada 8. Sınıfa devam eden öğrencilerin ilköğretime geçiş sınavında başarılarını etkileyen faktörler ve bunların farklı değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini araştırmıştır.

Tatlılıoğlu (2013), okul başarısını etkileyen birçok faktör olduğunu ve okul başarısızlığının, öğrenciden kaynaklanabileceği gibi, ailesi, okulu ve diğer çevresel faktörlerden de kaynaklanabildiğini vurgulamıştır.

Tural (2002), öğrenci başarısına etki etme olasılığı olan faktörlerin ulusal, bölgesel ya da yerel olabileceği gibi, okul ölçeğinde de olabileceğini vurgulamıştır.

Yenice vd. (2012), ilköğretim öğrencilerinin çeşitli değişkenlere göre fen öğrenmeye yönelik motivasyon düzeylerini incelemişlerdir.

Altun ve Çakan (2008), akademik başarıda okulların uygun fiziki altyapıya sahip olması, Milli Eğitim müdürlüklerinin okul ve dershanelerle işbirliği içinde olması, velilerin, dershanelerin ve özel sektörün eğitime destek sağlaması, öğretmen ve yöneticilerin yeterlilikleri saptaması ve geliştirilmesi, il düzeyinde ve okullarda deneme sınavlarının yapılması ve okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması ile başarının olumlu olarak etkileneceğini saptamıştır.

Bakioğlu ve Sanduz (2014), öğretmenlerin öğrencilerin akademik başarı ve başarısızlıklarına ile ilgili olarak kim/kimlerin hesap vermesi gerektiğine dair düşüncelerini kapsayan bir çalışma yapmıştır.

Memiş (2007) beşinci sınıf öğrencilerinin çalışma alışkanlıklarını etki eden demografik faktörleri incelemiştir.

Aslanargun vd. (2016) öğrencilerin akademik başarılarına etki eden cinsiyet, anne/baba eğitimi ve mesleği, ekonomik durumu ile kardeş sayısının öğrenci başarısı üzerindeki ilişkisi üzerine çalışmışlardır.

Keçeli-Kaysılı (2008) çalışmasında aile katılımının öğrencilerin akademik becerilerini arttırdığını belirtmiştir.

Metin (2013), ilköğretim öğrencilerinin seviye belirleme sınavındaki başarısına etki eden faktörleri belirlemek üzere çalışma yapmıştır.

Uyulgan ve Akkuzu (2017), kişisel faktörlerden akademik içsel motivasyon ve genel özyeterlik faktörlerinin ilköğretim öğrencilerinin akademik başarısına etkisi üzerine çalışmışlardır.

Kumandaş ve Kutlu (2010), 5. Sınıfta okuyan öğrencilerin, performansa bağlı olarak durumlarının belirlenmesinde kullanılan performans görevlerine ilişkin tutumlarının ne olduğunu ve bu tutumları etkileyen

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
özelliklerinin neler olduğu üzerine çalışmışlardır.

Bu çalışmanın amacı yüzme sporu yapan ilköğretim öğrencilerinin hem spor performansını hem de akademik performansını etkileyen faktörlerin belirlenmesi ve ayrı ayrı önceliklendirilmelerinin yapılarak başarıdaki en etkin faktör/faktörlerin belirlenmesi olarak tanımlanabilir. Yukarıda verilen literatüre göre daha önce yapılan çalışmalar genel olarak ilgili faktörlerin performans üzerinde etkili olup olmadığına yöneliktir. Bu projede ise faktörlerin önceliklendirilmesi yapılarak akademik ve yüzme performansına etkisi yüksek olan faktörler ve öneriler verilmektedir. Yapılan çalışma daha büyük çaplı projeler için bir örnek olacaktır.

Yöntem

Çalışmada kullanılan veriler hem akademik hem de yüzme performansına etki eden faktörlerdir. Tablo 1’de verilen bu faktörler öncelikle yerli ve yabancı kaynaklardan yapılan literatür taraması ile belirlenen çalışmaların incelenerek özetlenmesi ile belirlenmiştir. Belirlenen bu faktörlere ilave olabilecek faktörler Tablo 2’de verilen ilgili paydaşlar ile yapılan ikili görüşmelerle açık uçlu sorular sorularak tespit edilmiştir. İlave edilen faktörler Tablo 3’de verilmiştir. Belirlenen bütün faktörlerin nasıl sınıflandırılacağı Tablo 4’de verilen uzman görüşleri alınarak yapılmıştır. İlgili paydaşlar ve uzman grupları belirlenen sınıflandırmaya göre AHP yöntemi ile analiz edilmek üzere faktörler ve alt faktörler olarak ayrılmıştır. Faktörler ve alt faktörlerin ikili karşılaştırmaları AHP yöntemi kapsamında oluşturulan uzman grupları ile yapılmıştır. Analiz sonucunda faktör ve alt faktörlere ait ağırlıklar tespit edilerek önceliklendirilmesi yapılmıştır. Yapılan önceliklendirmelere göre

yüzme sporu ile uğraşan ilköğretim öğrencilerinin akademik ve yüzme performanslarını arttırabilmeleri için öneriler sunulmuştur. AHP yöntemi için “<https://bpmmsg.com/ahp/>” web adresinde yer alan program kullanılmıştır. Web sitesine yapılan ücretsiz üyelik ile ilgili program kullanıma açılmaktadır (Goepel, 2018).

AHP Yöntemi

Çok kriterli karar verme (ÇKKV), karar biliminde farklı yaklaşımlar ve somut/soyut değişkenleri kapsayan, işleyişinde farklı matematiksel algoritmaların yer aldığı yöntemler bütünüdür. Bu yöntemlere, Analitik Hiyerarşi Proses (AHP), Analitik Ağ Proses (ANP), Electre, Promethee, Topsis vb. yöntemler örnek verilebilir. Bu yöntemlerdeki ortak özellikler, karar verme esnasında birçok kişinin sürece dahil edilmesi, ölçülebilen veya ölçülemeyen faktörleri aynı anda değerlendirme imkânının olması ve problemi analitik olarak ele almalarıdır. Yöntemlerin genel amaçları ise, karmaşık ve algılanması zor konuları analiz etmek, karar vermeyi sistematik bir şekilde gerçekleştirmek, şeffaf ve hesap verebilir model oluşturmak, birden çok karar vericinin bulunduğu ortamlarda ortak bir platform oluşturmak, iletişimi kolaylaştırmak, alternatifler ve kriterleri değerlendirirken uzman görüşleri ile karar vericilerin öznel düşüncelerini birleştirmek sayılabilir (Coşkun, 2015; Yorulmaz ve Aksu, 2021)

Bu çalışmada, ÇKKV yöntemlerinden AHP yöntemi kullanılarak ilköğretim öğrencilerinin akademik ve yüzme performansına etki eden faktör ağırlıkları hesaplanarak önceliklendirilmiştir.

AHP yöntemi, 1970’lerde çok kriterli karar verme sürecini gerçekleştirmek üzere Thomas L. Saaty tarafından geliştirilmiştir (Saaty 1999). Problemleri hiyerarşik bir şekilde ele alan, ikili karşılaştırmalar ile birçok faktörün ve alt faktörlerinin birbirleri ile karşılaştırılmasını mümkün kılan bu yöntem, karar vericilerin en uygun kararı vermesine destek olmaktadır. Bu yöntemde kriterlerin derecelendirilmesi Tablo 7’de verilen 1-9 ölçeği kullanılarak uzman

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ görüşleri ile yapılmaktadır. Bu karar vericiler, değerlendirilmesi gereken kriterleri birbirleri ile karşılaştırırlar ve sonuç olarak karar alternatiflerinin öncelikleri listelenir (Saaty, 1999).

AHP yönteminde temel olarak 4 adım uygulanmaktadır (Özispa ve Arabelen, 2021):

- 1- Probleme ait hiyerarşik yapının oluşturulması,
- 2- İkili karşılaştırmaların yapılarak ve üstünlüklerin belirlenmesi
- 3- Tutarlılık oranının hesaplanması
- 4- Seçeneklere ait öncelik değerlerinin belirlenmesi

Bu çalışmada amacımız faktör önceliklerinin belirlenmesi olduğundan (seçeneklerimiz yoktur) son adım kullanılmamıştır.

Aynı karar problemi çözümünde, karar faktörlerinin önem düzeyi ve karar alternatiflerinin değerlendirilmesi kişiden kişiye farklılık gösterebilmektedir. Bu tarz karar verme problemlerini çözmede AHP yöntemi karmaşık kararlar ile başa çıkabilmek için oluşturulmuş bir yöntem olduğundan etkin bir karar verme imkânı sunmaktadır. AHP, seçim yapacak kişinin yapacağı seçime destek veren optimum teknik ve kişinin seçimlerinin organize olarak gerçekleştirdiği bir süreçtir (Coşkun, 2015; Yorulmaz ve Aksu, 2021).

AHP yöntemde sürecinde ikili karşılaştırma matrisleri oluşturulduktan sonra karşılaştırılan her faktör/alt faktörün öncelik değeri hesaplanmaktadır. Öncelik hesaplamada en sade ve basit yöntem, matrisin her sütununun elemanlarının o sütunun toplamına bölünüp, elde edilen değerlerin satır toplamının alınarak bu toplam değerın satırdaki eleman sayısına bölünmesidir (Taşkın ve Eren, 2016; Sipahi ve Donuk, 2010).

AHP yönteminde verilecek son kararın güvenilirliği karar vericinin ikili karşılaştırmalar sırasında tutarlı olmasıdır. Bundan dolayı, AHP yönteminde karar vericinin karşılaştırma sonuçlarına göre bir

“tutarlılık derecesi belirleme” yöntemi geliştirilmiştir. AHP yönteminde, ikili karşılaştırma matrisleri için “tutarlılık indeksi” hesaplanır. 0,1 ve altında olan tutarlılık indeksi, problemin çözümüne devam etmek için kabul edilebilir düzeydedir. AHP tekniğinde yargılarına başvurulacak kişi veya kişiler mutlaka ilgili konunun uzmanı olmalıdır (Taşkın ve Eren, 2016; Sipahi ve Donuk, 2010).

Yapılan çalışmada bahsi geçen çevrimiçi program tutarlılık indekslerini de hesaplayarak vermektedir. Uzman görüşlerine göre yapılan karşılaştırmalar sonrasında ilgili tutarlılık indekslerinin kabul edilebilir aralıklarda olduğu görülmüştür.

Tablo 1. Literatür taraması sonucu belirlenen akademik başarı ve yüzme performansına etki eden faktörler

Akademik Performans	Yüzme Performansı
-Karakter ve kişisel özellikler	-Fizyolojik ve Antropometrik Özellikler (Cinsiyet, Yaş, Boy, Kilo, Esneklik, Dayanıklılık, Hareket Genişliği, Biyolojik saat)
-Aile (Anne, baba eğitim durumu, kardeş sayısı, aile katılımı, geliri)	-Uyku -Beslenme - Isınma -Genetik
-Okul -Arkadaşlar - Zamanı etkin kullanma	-Antrenman (yeri, metodu, kara antrenmanı, psikolojik antrenman)
-Psikolojik Özellikler -Öğretmen	-Erken branş seçimi ve spora başlama
-Beslenme - Sosyo-Ekonomik durum	-Karakter ve kişisel özellikler -Ailenin gelir seviyesi
-Öğrenme yöntemi (stili) ve ortamı	-Motivasyon (Hedef koyma, Ödül, Güven)
- Ders çalışma yöntemi ve ortamı	-Konsantrasyon - Stres düzeyi -Takıntılar
-Yaşadığı yer -GANO	-Psikolojik antrenma, antrenman yeri ve metotları
	-Uyarılmışlık düzeyi - İletişim - Aile -İklim
	-Takım arkadaşları - Antrenör - Rakip
	-Zihinsel dayanıklılık -Bilişsel yorgunluk
	-Ülkenin Ekonomik Durumu

Tablo 2. Bilgisine danışılan ilgili paydaşlar

Akademik Performans	Yüzme Performansı
Eğitim Fakültesi	Yüzücüler
Öğretim Üyeleri	Fizyoterapistler
Etüt merkezleri	Antrenörler
Özel okul ve devlet okul öğretmenleri	Psikolog
Özel okul ve devlet okul velileri	Spor hekimliği
Özel okul ve devlet okulu öğrencileri	Diyetisyen
Özel okul ve devlet okul idarecileri	Besyo Öğretim Üyeleri
	Yüzücü aileleri

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
Tablo 3. Paydaşların önerdiği faktörler

Akademik Performans	Yüzme Performansı
Okul öncesi eğitim	Teknik ve ekonomik destekler
Not alma alışkanlığı	Ekipman alım düzeyi
Ödev	Gençlik Spor ve Milli Eğitim ilişkisi
Genel yetenek	Yaşanılan şehrin şehirleşme ve sanayileşme düzeyi
Konu tekrarı	Okul ve okul arkadaşları
Okul kültürü	Yerel Yönetim
Okulda destek mekanizmaları	Afet durumları
Okul olanakları	Hayırseverler ve sponsorlar
Afet durumları	Sivil toplum kuruluşları
Hayırseverler ve sponsorlar	Sosyal çevre
Sivil toplum kuruluşları	Sanal çevre
Sosyal çevre	Sevgi evleri ve kaynaştırma
Sanal çevre	

Tablo 4. İkili karşılaştırmaları gerçekleştiren uzman grupları

Spor Performansı	7 antrenör, 3 yüzücü velisi, 2 öğretim üyesi, 1 diyetisyen, 1 spor hekimi
Akademik Performans	5 öğretmen, 2 idareci, 2 veli, 3 öğretim üyesi

Uzman grupları ile yapılan görüşmeler sonucunda hem akademik hem de spor performansı açısından Tablo 5 ve Tablo 6'da görüldüğü üzere iki farklı sınıflandırma yapılmasına karar verilmiştir. İlk sınıflandırmada içsel ve dışsal faktörler olarak ayrılarak bunlar kendi içinde fiziksel, psikolojik, Ekonomik ve çevresel olarak sınıflandırılmıştır. Daha sonra literatür ve görüşmeler sonucu elde edilen bütün faktörler uzman görüşleri ile ayrılan sınıflara dağıtılmıştır.

Tablo 5. Çalışmada dikkate alınan akademik performansı etkileyen faktörler ve alt faktörleri

Sınıflandırma 1	Sınıflandırma 2
<u>Fiziksel Faktörler</u>	<u>Öğrenci</u>
-Beslenme	-İçsel motivasyon - Kaygı -Zeka -Sağlık
-Demografik Özellikler	-Beslenme -Genel yetenek durumu
-Genetik	-Öğrenme Stili -Konu tekrarı (Sanal portallar)
-Fiziksel Özellikler	-Not alma alışkanlığı (akıllı tahtalar ve defterler kullanıldığı için analizlere dahil edilmemiştir.)
	-Okul öncesi eğitim (günümüzde zorunlu olduğu için analizlere dahil edilmemiştir.)

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

<p><u>Psikolojik Faktörler</u></p> <p>-Motivasyon -Zeka -Uyku</p> <p>-Öğrenme stili -Konu tekrarı</p> <p>-İlgi -Kaygı</p> <p>-Genel yetenek -Çalışma yöntemi</p>	<p><u>Öğretmen</u></p> <p>-Öğretim yöntemi (Açılacak, Senkron, Asenkron)</p> <p>-Dışsal motivasyon</p> <p>-Materyal (3 boyutlu açılacak)</p> <p>-İletişim</p>
<p><u>Ekonomik Faktörler</u></p> <p>-Okul olanakları</p> <p>-Ülkenin ekonomik durumu</p> <p>-Ailenin ekonomik durumu</p> <p>-Teknik ve ekonomik destek</p>	<p><u>Aile</u></p> <p>-Anne eğitimi - Kardeş sayısı</p> <p>-Baba eğitimi - Anne/Baba ilgisi</p> <p>-Sosyo-ekonomik durum</p> <p>-Anne-baba birlikte mi?</p>
<p><u>Çevresel Faktörler</u></p> <p>-Öğretmen - Akran grubu</p> <p>-Materyal - Sosyal çevre</p> <p>-Aile - Yaşadığı yer</p> <p>-İklim - Sanal Çevre</p> <p>-Okul yönetimi/tutumu/kültürü</p> <p>-Gsb/Meb ilişkisi/işbirliği</p>	<p><u>Okul</u></p> <p>-Okul kültürü</p> <p>-Okulda destek mekanizmaları</p> <p>-Okul olanakları</p> <p>-Okul idaresi</p> <p>-Not ortalaması</p> <p>-Ödev</p>
	<p><u>Çevre</u></p> <p>-Afet durumları -Hayırseverler ve sponsorlar</p> <p>- İklim -Sivil toplum kuruluşları</p> <p>-Sosyal çevre -Sevgi evleri ve kaynaştırma</p> <p>- Akran grubu - Sanal çevre -Yaşadığı yer</p> <p>-GSB VE MEB ilişkisi/işbirliği (Beslenme, ulaşım, ders saatleri, motivasyon) (sürdürülebilirliği ve burslar)</p>
	<p><u>Ders</u></p> <p>-Dersin türü - İlgi</p> <p>-Çalışma yöntemi -Zamanı etkili kullanma durumu</p>

Tablo 6. Çalışmada dikkate alınan spor performansına etki eden faktörler ve alt faktörleri

Sınıflandırma 1	Sınıflandırma 2
<p><u>Fiziksel Faktörler</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Fizyolojik ve Antropometrik Özellikler (Cinsiyet, Yaş, Boy, Kilo, Esneklik, Dayanıklılık, Hareket Genişliği, Biyolojik saat) -Uyku - Beslenme -Isınma - Genetik -Antrenman (yeri, metodu, kara antrenmanı, psikolojik antrenman) -Erken branş seçimi ve spora başlama 	<p><u>Sporcu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Fizyolojik ve Antropometrik Faktörler -Psikolojik Faktörler -Konsantrasyon -Sakatlık kaygısı -Performans kaygısı -Demografik özellikleri -Takıntılar -Beslenme -Spora başlama yaşı -Uyku
<p><u>Psikolojik Faktörler</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Karakter ve kişisel özellikler -Motivasyon (Hedef koyma, Ödül, Güven..) -Konsantrasyon -Stres düzeyi -Takıntılar -Psikolojik antrenman -Uyarılmışlık düzeyi - İletişim -Zihinsel dayanıklılık -Bilişsel yorgunluk -Disiplin -Antrenman yeri ve metotları 	<p><u>Antrenör</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Psikolojik baskı -İletişim -Program planlama -Eğitimi -Tecrübe -Erken branş seçimi
<p><u>Ekonomik Faktörler</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Ülkenin Ekonomik Durumu -Ailenin gelir seviyesi -Yaşanılan şehrin şehirleşme ve sanayileşme düzeyi -Teknik ve ekonomik destekler -Ekipman alım düzeyi 	<p><u>Aile</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Baskı -Sosyo-Ekonomik durum -Kardeş sayısı -Anne eğitimi -Baba eğitimi -Ekipman alım düzeyi -Aile katılımı/destek
<p><u>Çevresel Faktörler</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Aile -Antrenör -İklim -Takım arkadaşları -Gençlik Spor ve Milli Eğitim İlişkisi 	<p><u>Çevre</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Takım Arkadaşları -İklim -Rakip -Akran grubu -Hakem -GSB-MEB İlişkisi -Okul/Okul arkadaşları -Ulaşım -Yerel yönetimler -Havuz

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

-Hayırseverler ve sponsorlar	-Sanal çevre	-Afet durumları
-Sivil toplum kuruluşları	-GSB/TYF desteği	-Sivil toplum kuruluşları
-Afet durumları	-Hayırseverler ve sponsorlar	
-Rakip	-Konaklama kalitesi (yatılı olanlar için)	
-Okul ve okul arkadaşları	-Yaşanılan şehir ve gelişmişlik düzeyi	
	<u>Antrenman</u>	
	-Antrenman yeri/Havuz	-Antrenman metodu
	-Bireysel Antrenman	-Psikolojik Antrenman
	-Isınma/Toparlanma/Soğuma	

Tablo 7. İkili karşılaştırmalarda kullanılan önem derecelendirmeleri

Önem Derecesi	Tanım	Açıklama
1	Eşit derecede önemli	İki faaliyet amaca eşit düzeyde katkıda bulunur
3	Orta derecede önemli	Tecrübe ve yargı bir faaliyeti diğerine göre çok az tercih ettirir
5	Kuvvetli derecede önemli	Tecrübe ve yargı bir faaliyeti diğerine göre çok kuvvetli bir derecede tercih ettirir
7	Çok kuvvetli derecede Önemli	Bir faaliyet güçlü bir şekilde tercih edilir ve baskınlığı uygulamada rahatlıkla görülür
9	Kesin önemli	Bir faaliyetin diğerine tercih edilmesine ilişkin kanıtlar çok büyük güvenilirliğe sahiptir
2-4-6-8	Orta değerler	Uzlaşma gerektiğinde kullanmak üzere yukarıda listelenen yargılar arasına düşen değerler

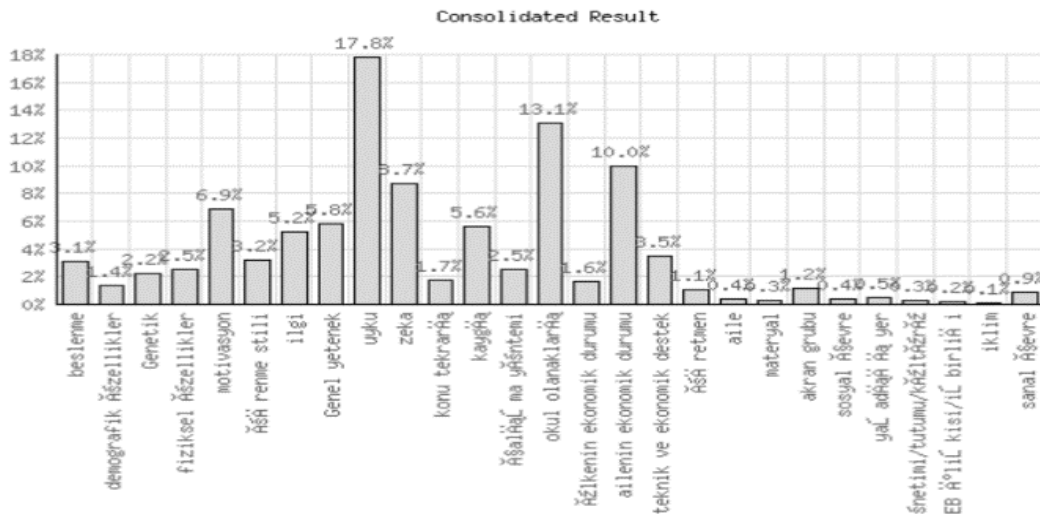
Bulgular

AHP ile yapılan ikili karşılaştırmalar ve analiz sonucunda hem akademik performansa hem de yüzme performansına etki eden faktörler ve alt faktörleri önceliklendirilmiştir. Akademik performansa etki eden faktörlerin birinci sınıflandırmasına göre Şekil 1’de görüldüğü üzere, psikolojik faktörler %57,4 oranıyla birinci sırada, ekonomik faktörler %28,2 oranıyla ikinci, fiziksel faktörler %9,2 oranıyla üçüncü sırada yer almaktadır. Çevresel faktörün etkisinin ise %5,2 oranıyla en az olduğu görülmüştür.

Cat	Priority	Rank
1	fiziksel	9.2%
2	psikolojik	57.4%
3	ekonomik	28.2%
4	çevresel	5.2%

Şekil 1. Sınıflandırma 1’e göre akademik performansa etki eden ana faktörlerin sıralaması

Sınıflandırma 1’e göre belirlenen alt faktörlerin Ek1’de verilen ikili karşılaştırma sonuçlarına dikkate alındığında, psikolojik faktörler arasında yer alan uyku faktörünün %31 oranıyla ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Ardından %15,1 oranı ile zeka ikinci sırada, %12,1 oranı ile motivasyon üçüncü sırada yer almaktadır. Ekonomik faktörler arasında yer alan okul olanakları faktörü %46,4 oranıyla ilk sırada yer alırken, ikinci sırayı %35,6 ailenin ekonomik durumu, üçüncü sırayı ise %12,4 oranı ile teknik ve ekonomik destek almaktadır. Fiziksel faktörler arasında yer alan beslenme faktörü %33,8 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Daha sonra sırasıyla %27 oranı fiziksel özellikler, %23,7 genetik yer almaktadır. Çevresel faktörler arasında yer alan akran grubu faktörü %23,1 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Daha sonra sırasıyla %20,9 oranı ile öğretmen, %16,3 oranı sanal çevre yer almaktadır.

Şekil 2. Sınıflandırma 1’e göre akademik performansa etki eden faktörlerin tamamına ait ağırlıklar

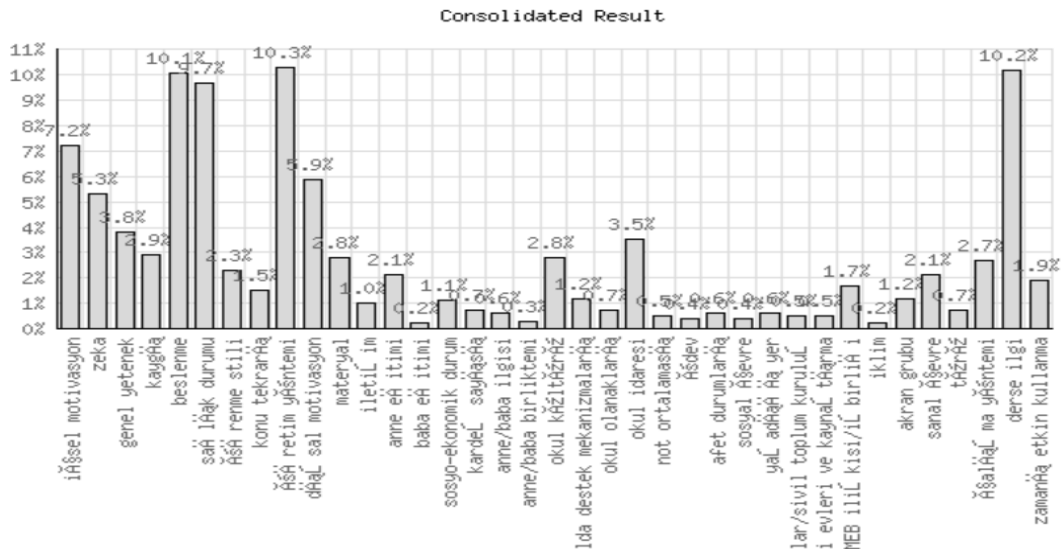
Akademik performansa göre yapılan ikinci sınıflandırmanın faktörlerinin AHP ile analizi sonucu Şekil 3’de verilmiştir. Bu sonuçlara göre, öğrenci faktörünün %42.8 oranıyla birinci sırada, öğretmen faktörünün %20 oranıyla ikinci sırada, ders faktörünün %15.4 oranıyla üçüncü sırada olduğu belirlenmiştir. Aile faktörünün etkisini ise %4.9 oranıyla en az olduğu görülmüştür.

Cat	Priority	Rank
1 Öğrenci	42.8%	1
2 Öğretmen	20.0%	2
3 Aile	4.9%	6
4 Okul	9.0%	4
5 Çevre	7.8%	5
6 Ders	15.4%	3

Şekil 3. Sınıflandırma 2’ye göre akademik performansa etki eden ana faktörlerin sıralaması

Daha sonra yapılan alt faktörlerin ikili karşılaştırma sonuçlarına göre (Ek 2’de verilmiştir) öğrenci alt faktörleri arasında yer alan beslenme faktörü %23,6 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Sırasıyla %22,7 oranı ile sağlık, %16.8 oranı ile içsel motivasyon ikinci ve üçüncü en önemli alt faktör olarak hesaplanmıştır. Öğretmen alt faktörleri arasında yer alan öğretim yöntemi faktörü %51,5 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Daha sonra sırasıyla %29,3 oranı ile dışsal motivasyon, %14.2 oranı ile materyal ikinci ve üçüncü sırada etkili faktör olarak yer almıştır. Ders faktörleri arasında yer alan derse ilgi faktörü %66 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Ardından %17.4 oranı ile çalışma yöntemi, %12.4 oranı ile zamanı etkin kullanma sırayla ikinci ve üçüncü olmaktadır.

Bütün alt faktörlerin ağırlıkları toplu olarak Şekil 4’de verilmiştir.

Şekil 4. Sınıflandırma 2’ye göre akademik performansa etki eden faktörlerin tamamına ait ağırlıklar

Spor performansına göre yapılan birinci sınıflandırmada Şekil 5’de görüldüğü üzere, psikolojik faktörün %44.7 oranıyla birinci sırada, fiziksel faktörün %42.6 oranıyla ikinci sırada, ekonomik

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

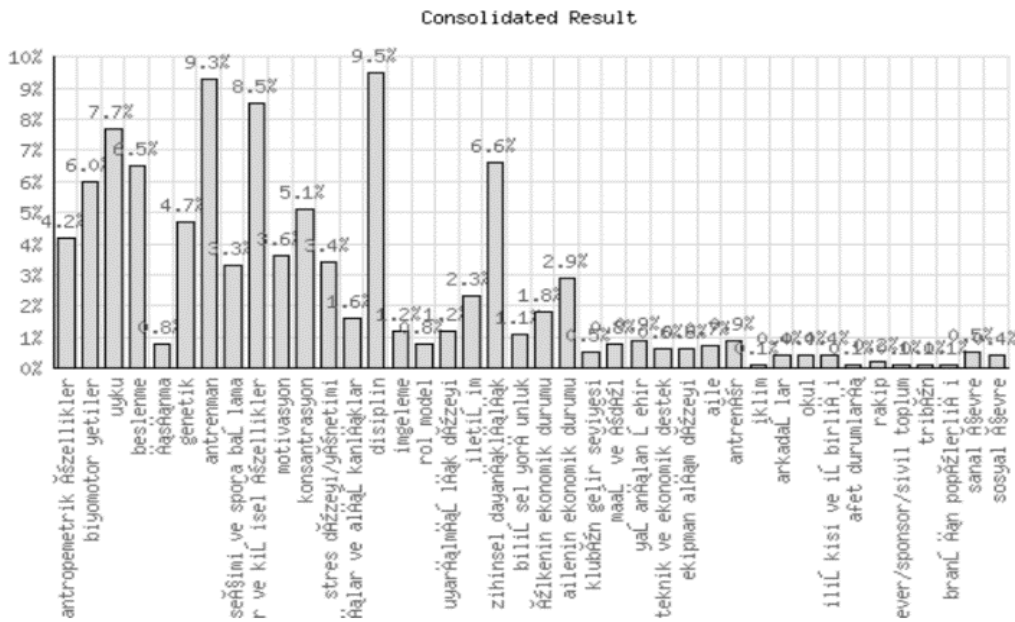
faktörün %8.2 oranıyla üçüncü sırada olduğu belirlenmiştir. Çevresel faktörün etkisinin ise %4.4 oranıyla en az olduğu görülmüştür.

Cat	Priority	Rank
1	Fiziksel	42.6%
2	Psikolojik	44.7%
3	Ekonomik	8.2%
4	Çevresel	4.4%

Şekil 5. Sınıflandırma 1'e göre spor performansına etki eden ana faktörlerin sıralaması

Daha sonra yapılan alt faktörlerin ikili karşılaştırma sonuçlarına göre (Ek 3'de verilmiştir) psikolojik faktörler arasında yer alan disiplin faktörü %21.2 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Ardından %18.9 oranı ile karakter ve kişilik özellikleri ikinci sırada, %14.7 oranı ile zihinsel dayanıklılık üçüncü etkin faktör olarak hesaplanmıştır. Fiziksel faktörler arasında yer alan antrenman faktörü %21.9 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. %18.1 oranı ile uyku ikinci sırada, %15.3 oranı ile beslenme üçüncü sırada etkin faktör olarak tespit edilmiştir. Ekonomik faktörler arasında yer alan ailenin ekonomik durumu faktörü %34.9 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Daha sonra sırasıyla %21.9 oranı ile ülkenin ekonomik durumu, %11.2 oranı ile yaşanan şehir ikinci ve üçüncü etkin faktör olarak hesaplanmıştır. Çevresel faktörler arasında yer alan antrenör faktörü %19.8 oranıyla ilk sırada yer alırken, aile faktörü %15.2 oranı ile ikinci sırada, sanal çevre ise %11.7 oranı ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Bütün alt faktörlerin ağırlıkları toplu olarak Şekil 6'da verilmiştir.

Şekil 6. Sınıflandırma 1'e göre spor performansına etki eden faktörlerin tamamına ait ağırlıklar

Şekil 7'de görüldüğü üzere spor performansına göre yapılan ikinci sınıflandırmada, sporcu ve antrenman faktörleri %27.4 oranıyla birinci sırada, antrenör faktörü %24.9 oranıyla ikinci sırada, aile faktörü %12.8 oranıyla üçüncü sırada çıkmıştır. Çevre faktörünün etkisinin ise %7.5 oranıyla en az

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
olduğu görülmüştür.

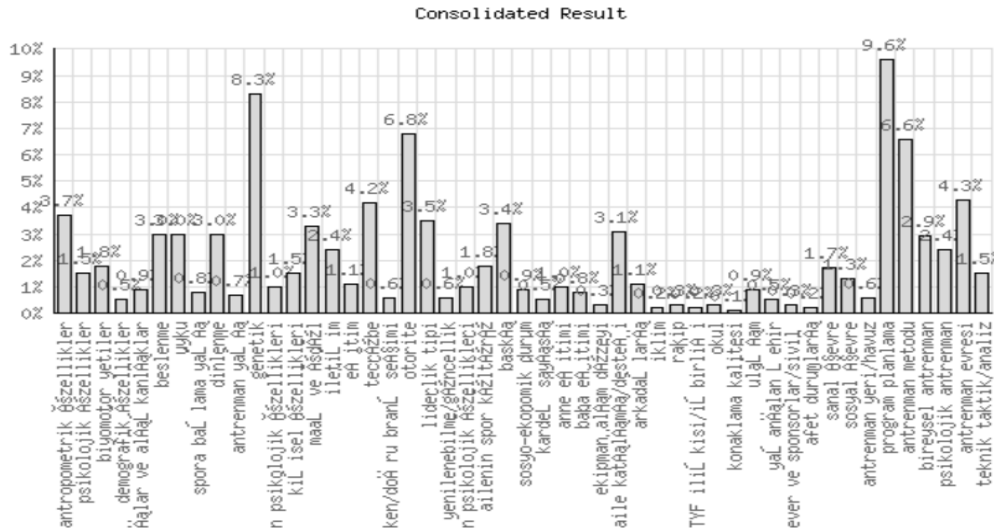
Consolidated Priorities

Consistency Ratio CR: 3.0%

Cat	Priority	Rank
1	Sporcu	27.4%
2	Antrenör	24.9%
3	Aile	12.8%
4	Çevre	7.5%
5	Antrenman	27.4%

Şekil 7. Sınıflandırma 2'ye göre spor performansına etki eden ana faktörlerin sıralaması

Daha sonra yapılan alt faktörlerin ikili karşılaştırma sonuçlarına göre (Ek 4'de verilmiştir) sporcu alt faktörleri arasında yer alan genetik faktörü %30.4 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Arkasından %13.5 oranı ile fizyolojik ve antropometrik özellikler ikinci sırada, %11.1 oranı ile beslenme ve uyku ise üçüncü sırada yer almaktadır. Antrenman alt faktörleri arasında yer alan program planlama faktörü %35 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Daha sonra sırasıyla %24.1 oranıyla antrenman metodu, %15.6 oranı ile antrenman evresi ikinci ve üçüncü önemli faktör olarak belirlenmiştir. Antrenör alt faktörleri arasında yer alan otorite faktörü %27.2 oranıyla ilk sırada yer alırken, %16.7 oranıyla tecrübe ikinci sırada, %14.1 oranıyla da liderlik tipi üçüncü faktör olarak belirlenmiştir. Aile alt faktörleri arasında yer alan baskı %26.3 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Daha sonra sırasıyla %24 oranıyla aile katılımı ve desteği ikinci faktör, ailenin spor kültürü de %13.7 oranı ile üçüncü faktör olarak belirlenmiştir. Sonuncu sırada yer alan çevre faktörü içerisinde en etkin alt faktör de %22.3 oranıyla sanal çevre olmuştur. Sırasıyla ikinci ve üçüncü alt faktörler ise %17 ve %14.4 oranı ile sosyal çevre ve arkadaşlar olarak belirlenmiştir. Bütün alt faktörlerin ağırlıkları toplu olarak Şekil 8'de verilmiştir. Eklerde verilen tutarlılık indeksi (Consistency Ratio-CR) değerlerine göre yapılan karşılaştırmaların hepsinin tutarlı olduğu görülmektedir.

Şekil 8. Sınıflandırma 2'ye göre spor performansına etki eden faktörlerin tamamına ait ağırlıklar

Sonuç ve Tartışma

Yapmış olduğumuz bu çalışma ve literatür araştırması göstermektedir ki, ilköğretim öğrencilerinin hem akademik hem de yüzme performanslarına birçok faktör etkili olmaktadır. Ayrıca yapılan çalışmalar genel olarak ilgili faktörlerin performans üzerinde etkili olup olmadığına yöneliktir. Bu projede ise faktörlerin önceliklendirilmesi yapılarak akademik ve yüzme performansına etkisi yüksek olan faktörler ve öneriler verilmektedir. Yapılan çalışma daha büyük çaplı projeler için bir örnek olacaktır.

Elde edilen bulgular, akademik ve yüzme performansını etkileyen faktörlerin önemli bir sınıflandırmasını sunmaktadır. İlk olarak, akademik performansa yönelik sınıflandırmada, psikolojik faktörlerin belirleyici olduğu görülmektedir. Uyku, zeka, ve motivasyon gibi psikolojik faktörler, öğrencilerin akademik başarıları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu durum, öğrencilerin duygusal ve zihinsel sağlıklarının, öğrenme süreçlerini etkilediğini göstermektedir.

Ekonomik faktörler akademik performansa ikinci en büyük etkiyi yapmaktadır. Okul olanakları, ailenin ekonomik durumu ve teknik destek gibi faktörler, öğrencilerin eğitim seviyelerini belirlemede etkili rol oynamaktadır. Bu durum, eğitim sistemlerinin ekonomik eşitsizlikleri azaltmaya odaklanması gerekliliğini vurgular.

Fiziksel faktörler arasında yer alan beslenme, akademik performansın üçüncü en büyük belirleyicisi olarak ortaya çıkmıştır. Sağlıklı beslenmenin, öğrencilerin konsantrasyonu, enerji seviyeleri ve genel sağlıkları üzerinde olumlu bir etkisi olduğu düşünülmektedir.

Çevresel faktörlerin akademik performans üzerindeki etkisinin daha düşük olduğu

bulunmuştur. Akran grupları ve öğretmen etkisi gibi çevresel faktörler, diğer faktörlere kıyasla daha az belirleyici olabilir. Ancak, bu faktörlerin öğrencilerin sosyal gelişimine ve motivasyonlarına katkıda bulunduğu unutulmamalıdır.

Spor performansına yönelik sınıflandırmada ise psikolojik faktörler yine belirleyici olarak öne çıkmaktadır. Disiplin, karakter ve kişilik özellikleri ile zihinsel dayanıklılık gibi psikolojik faktörler, sporcuların başarılarını etkilemede kritik bir rol oynamaktadır.

Fiziksel faktörler arasında, antrenman, uyku ve beslenme faktörleri spor performansının belirleyicileri olarak görülmektedir. Bu, sporcuların fiziksel hazırlıklarının, performanslarını doğrudan etkileyebileceğini göstermektedir.

Ekonomik faktörlerin yüzme performansına olan etkisi daha düşüktür, ancak ailenin ekonomik durumu hala önemli bir faktördür. Spor eğitimi ve spor faaliyetleri için maddi kaynakların sağlanması, sporcuların başarılarına katkıda bulunabilir.

Çevresel faktörler arasında antrenör etkisi belirgin bir şekilde öne çıkmaktadır. Sporcuların gelişimine rehberlik eden antrenörlerin, sporcuların başarıları üzerinde önemli bir etkisi olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak, akademik ve spor performansını etkileyen faktörler karmaşık ve birbiriyle etkileşimli bir yapıya sahiptir. Bu faktörlerin anlaşılması, eğitim ve spor yönetimi alanlarında stratejik planlamalar yaparken dikkate alınmalıdır. Akademik ve spor başarısını desteklemek için bireyin psikolojik, ekonomik, fiziksel ve çevresel ihtiyaçlarının karşılanması önemlidir.

Elde edilen sonuçlara göre genel bir değerlendirme yapılırsa yüzme performansı için psikolojik faktörlerin yanı sıra,

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

antrenman, antrenör, disiplin, otorite ve ailenin ekonomik durumu faktörlerinin etkisinin büyük olmasına bağlı olarak, sporcunun disiplinli ve düzenli antrenman yapması gerekmektedir. Bu durum antrenörü ile ilişkisini de etkilemektedir. Bunun için sporcuların antrenman saatlerinin okul giriş ve çıkış saatlerine uygun bir şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Böylece öğrenci/sporcu antrenmana psikolojik olarak daha rahat katılabilecektir. Özellikle Gençlik ve Spor Bakanlığı/Sporcu Eğitim Merkezleri tarafından sağlanan ulaşım imkânlarını da kullanabilmeleri için okul giriş ve çıkış saatlerinin Millî Eğitim Bakanlığı ile birlikte hareket ederek ortak saatlerde olması da sağlanabilir. Toplu taşıma kullanan ekonomik durumu iyi olmayan sporculara Yerel Yönetimler/Hayırseverler/Sivil toplum kuruluşları destekleri ile ücretsiz ulaşım sağlanabilir.

Hem akademik hem de yüzme başarısında beslenme ve fiziksel özelliklerin de önemli olduğu sonucundan hareketle yine ekonomik durumu iyi olmayan sporculara/öğrencilere yiyecek/iaşe yardımları yapılabilir. Beslenmenin hem zeka gelişimi hem de fiziksel gelişimine katkısı hiçbir zaman göz ardı edilemeyecek bir faktördür. Ayrıca uyku ve dinlenmesi için yeterli zaman ayırabilmesi sağlanmalıdır.

Bunların yanı sıra antrenmanda kullanılan ekipmanlar için de destekler sağlanmalıdır. Antrenman metodu, program planlama gibi faktörler de antrenörün eğitim ve yetkinliklerinden etkilenen faktörlerdir. Antrenörün teknik ve eğitim destekleri ile kişisel gelişimini gerçekleştirmesi için ekonomik yeterliliği sağlanmalıdır. Bunun için üniversitelerin BESYO bölümlerinde branşlaşmaya yönelik uygulamalı eğitimler çoğaltılmalıdır.

Antrenörün motivasyonu ve ilgisi de sporcu başarısında etkin bir faktördür. Bundan dolayı başarılı sporcular için ekonomik kaygısı olmayan yeterli gelir ve imkanlara sahip antrenörler de gereklidir. Antrenörlerin maaş ve ödül sistemlerinin Gençlik ve Spor Bakanlığı yetkililerince sportif başarıya bağlı düzenlenip maaş ve ödül sistemini pozitif yönde iyileştirmesi, antrenörlerin spor branşına daha çok değer vermesini, daha fazla sporcuyla ilgilenme motivasyonunu arttırması ve bundan kaynaklı olarak başarılı sporcu havuzu oluşturulması gerçekleşecektir. Bu durumda ulusal ve uluslararası sportif başarı şansı otomatik olarak artacaktır.

Hem sanal çevre hem de sosyal çevre öğrenci/sporcunun başarısında etkin faktörler arasındadır. Özellikle sanal çevre ile olan iletişim azaltılarak öğrenci/sporcunun akademi ve yüzme ile ilgili etkinlik sayılarının artırılması gerekmektedir. Sanal/sosyal çevre içerisinde ise daha çok yüzme ve akademik başarı motivasyonunu artırıcı program, etkinlik ya da kişilerle ilgilenmeleri için yönlendirilebilirler.

Özellikle spor başarısında ailenin baskısı/spor kültürü/desteği de önemli faktörlerdendir. Ailelerin çocuklarını spora yönlendirebilmeleri için maddi destekler verilmeli ve akademik olarak sporcu/öğrencilerin gelecek kaygılarının azaltılabilmesi adına eğitim bursları artırılmalıdır.

Bu bağlamda okul idaresi/desteği ve spora bakış açısının da önemi ve katkısı göz ardı edilmemelidir. Okulların sporcu/öğrencilere özellikle katılmadıkları derslerin telafisinin organizasyonu açısından destek vermesi, ödül ve takdir mekanizmaları ile motivasyonlarını artırması, eğitim saatleri içerisinde yemekhanesi olan okullar için beslenme destekleri vermesi sağlanabilir. Gençlik ve

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

Spor Bakanlığı/ Sporcu Eğitim Merkezleri /Millî Eğitim Bakanlığı iş birlikleri ile ilgili öğrencilere merkezi sınavlarda puan desteği sağlanabilir.

İleriki çalışmalar için ilgili proje kapsamı genişletilerek Türkiye genelini içerecek şekilde hem yüzme branşı hem de farklı branşlar için yapılabilir. Çalışma sonuçlarına göre ilgili paydaşlara gerekli öneriler sunulabilir.

Ayrıca Sporcu Eğitim Merkezleri ve Millî Eğitim Bakanlığı iş birlikleri yapılarak ilköğretim öğrencilerinin akademik başarısını ve çalışmasını olumsuz etkileyen faktörler düzeltilerek daha fazla öğrencinin spor yapması sağlanabilir.

E-devlet ile devletlerin de yönetim bilişim sistemlerini kullandığı bilişim çağında E-nabız ve Spor Bilgi Sistemlerinin entegre edilerek sporcunun sağlık durumu, kilo takibi vb. işlemlerin takibi kolaylaştırılabilir. Örneğin, SEM/TOHM sporcularının sistemde yer alan kişiye atanan diyetisyen, spor hekimi ve antrenörlerin yetkileri dahilinde sağlık bilgilerine kolay ulaşımı bu sistem ile sağlanabilir. Spor hekiminin düzenli aralıklarla talep ettiği kan tahlilini, ilave bir sevk olmadan sporcunun istediği bir sağlık kuruluşunda yaptırması ve sonuçların sistem üzerinden ilgili spor hekimi tarafından takibi gerçekleştirilebilir.

Gerçekleştirilecek olan iyileştirme çalışmaları sayesinde Türkiye’de sporun tabana yayılması sağlanarak ve daha çok ilköğretim öğrencisinin spora yönlendirilerek daha sağlıklı bireyler olarak yetişmesi mümkün olabilir. Bu sayede ülkemizin sporda kazandığı başarılar da artacaktır.

Sonuç olarak söylenebilir ki, şu ana kadar incelenen çalışmaların performanslara etkili olup olmadığı konusuna odaklanılmıştır. Bu çalışma ile daha ayrıntılı analizler yapılarak

etki düzeylerine ve önceliklerine odaklanılmasının performansı artırmak adına yapılacak çalışmalara daha fazla katkı sağlayacağı vurgulanmıştır.

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
Kaynaklar

Açıkkar, M. (2007). *Destek Vektörleri Yöntemi Kullanılarak Sporcu Performansını Etkileyen Faktörlerin Tahmin Edilmesi*. Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

Akçaova, A. (2022). *Stadyum Soyunma Odası Tasarımında Kullanılan Çevresel Faktörlerin Sporcu Motivasyonu ve Performansına Etkisinin İncelenmesi*. Konya Büyükşehir Belediyesi Stadyumu, KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı Mimarlık Programı, Doktora Programı.

Alp, M. (2022). Kol ve Bacak Hacminin 10-12 Yaş Yüzücülerde Sprint Yüzme Performansları ile İlişisinin İncelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(4), 977-983.

Altun, S. ve Çakan, M. (2008). Factors Affecting Student Success on Exams: The case of Successful cities on LGS/ÖSS Exams. *İlköğretim Online* 7(1) 157-173.

Aras, D., Yiğit, S., Kayam, S., Arslan, E., vd. (2020). Bilişsel Yorgunluğun Egzersiz ve Spor Performansına Etkileri. *Spor metre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(1), 1-32.

Aslanargun, E., Bozkurt, S., & Sarioglu, S. (2016). The impacts of socioeconomic variables on the academic success of the students. *Usak University Journal of Social Sciences*, 9(3), 214-234.

Bakioğlu, A. ve Salduz, E. (2015). Öğretmenlerin Hesap Verebilirliklerini Öğrencilerin Akademik Başarısı Açısından Değerlendirmeleri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 40(40), 13-29.

Balcı, E. M. (2023). *Yüzme Antrenörlerinin Sporcularla İletişiminin Yüzücülerin Performansına Etkisi*. Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı, Yüksek Lisans Tezi.

Baxevani M., Grigoropoulo P. S. ve Giatsis, S. (2001). Factors That Influence The Perfection of High Level Swimmers, The Case of Greek Champions, *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi (GaziBESBD)*, VI, 3:27- 36.

Gürbüz ve Hincal, 2024

Bayraktar, B., & Kurtoglu, M. (2009). Sporda performans, etkili faktörler, değerlendirilmesi ve artırılması. *Klinik Gelişim Dergisi*, 22(1), 16-24.

Bozkuş, T., Türkmen, M., Kul, M., Özkan, A., vd. (2013). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda Öğrenim Gören Öğrencilerin Fiziksel Aktivite Düzeyleri ile Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışlarının Belirlenmesi ve İlişkilendirilmesi. *International Journal of Sport Culture and Science*, 1(3), 49-65.

Coşkun, S. S. (2015). *Eğitim Kurumlarının Kurumsal Performanslarının Ölçüm Modellemesi: Çok Kriterli Yöntem Uygulanması*, Gebze Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Dam, H. (2008). Öğrencinin Okul Başarısında Aile Faktörü. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7/14 75-99. (a11) Demiroğlu M. A. (2007). Öğrencilerin Çalışma Oryantasyonlarını Etkileyen Demografik Faktörler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 291-322.

Erdoğan, N., Zekioglu, A. ve Dorak, F. (2016). Hentbol Antrenörlerine Göre, Sporcuların Performansını Psikolojik Yönden Etkileyen Faktörler Nelerdir? Nitel Çalışma. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2 (Special Issue 1), 194-207.

Eroğlu, O. ve Zileli, R. (2016). Genetik faktörlerin sportif performansa etkisi. *International Journal of Sport Exercise and Training Sciences - IJSETS*, 1(1), 63-76.

Espada, M.C., Ferreira, C.C., Gamonales, J.M., Hernández-Beltrán, V., Massini, D.A., Macedo, A.G., Almeida, T.A.F., Castro, E.A. ve Pessôa Filho, D.M. (2023). Body Composition Relationship to Performance, *Cardiorespiratory Profile, and Tether Force in Youth Trained Swimmers*. *Life*, 13, 1806.

Goepel, K.D. (2018). Implementation of an Online Software Tool for the Analytic Hierarchy Process (AHP-OS). *International Journal of the Analytic Hierarchy Process*, 10 (3)469-487.

Hincal, S.H. (2017). 9-19 Yaş Arasındaki Elit Yüzücülerde *Biyolojik Saat ve Beslenme*

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
Faktörlerinin Bazı Değişkenlerle Performans Üzerine Etkisi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Antropoloji (Fizik Antropoloji), Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

Kahya, S. (2023). Sporda Esneklik ve Gen İlişkisinin İncelenmesi. *Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 55-65.

Keçeli-Kaysılı, B. (2008). Akademik Başarının Arttırılmasında Aile Katılımı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 9(1), 69-83.

Kizilin, M., Diler, K. ve Özal, M. (2021). 63 Yüzme Branşında Fizyolojik Talepler Masal. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, (3), 63-78.

Meggs J. ve Chen, Mark A. (2019). Competitive Performance Effects of Psychological Skill Training for Youth Swimmers. *Perceptual and Motor Skills*, 126(5) 886-903.

Metin, M. (2013). Öğrencilerin Seviye Belirleme Sınavındaki Başarısına Etki Eden Unsurların Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 67-83.

Nebati, E., Sağanda, G. N., Erol, H., Subaşı, S. R., vd. (2021). Analitik hiyerarşi prosesi (AHP) yöntemi ile çalışan performansının değerlendirilmesi. *Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Mühendislik Bilimleri Dergisi*, 10(2), 582-590.

Oliveira, M., Henrique, R. S., Queiroz, D. R., Salvina, M., Melo W. V. ve André Moura dos Santos, M. (2021). Anthropometric variables, propulsive force and biological maturation: A mediation analysis in young swimmers, *European Journal of Sport Science*, 21:4, 507-514.

Özeker, K.Y. (2018). 10-12 Yaş Yüzücülerde Kara Antrenmanlarının Fonksiyonel Kuvvet ve Yüzme Performansına Etkisi. *Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hareket ve Antrenman Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.*

Özispä, N. ve Arabelen, G. (2021). Limanların Sürdürülebilirlik Stratejilerinin AHP Yaklaşımı ile Önceliklendirilmesi. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*,

16(63), 1430-1453.

Özkadı, T. (2019). *Antropometrik ve Motorik Becerilerin Yüzme Performansı Üzerine Etkisinin İncelenmesi.* Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Saaty Thomas. 1999. Basic theory of the analytic hierarchy process: how to make a decision. *Revista de la Real Academia de Ciencias Exactas Fisicas y Naturales*, 93(4), 395-423.

Sammoud,S., Negra, Y., Chaabene, H., Bouguezzi, R., Attia, A., Granacher, U., Younes, H. & Nevill, A. M. (2023). Key Anthropometric Variables Associated With Front-Crawl Swimming Performance in Youth Swimmers: An Allometric Approach, *Journal of Strength and Conditioning Research*, 37(6)/1259-1263.

Sipahi, S., ve Donuk, B. (2010). Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) Tekniği ile Futbol Antrenörlerinin Sahip Olması Gereken Özelliklerinin Analizi. *MSGSÜ Sosyal Bilimler(1)*, 132-142.

Şentürk A. (2018). *Yaş Grubu Yüzücülerinde Yüzme Ekonomisine Etki Eden Fiziksel ve Fizyolojik Etkenlerin İncelenmesi.* Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Egzersiz Fizyolojisi, Yüksek Lisans Tezi.

Şirin, E. F., Çağlayan, H. S., Çetin, M. Ç. ve İnce, A. (2008). Spor Yapan Lise Öğrencilerinin Spora Katılım Motivasyonlarına Etki Eden Faktörlerin Belirlenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 98-110.

Taşkın, A. ve Eren, T. (2016). UEFA Şampiyonlar Ligi'nde Forvet Oyuncularının Performanslarının Çok Ölçütlü Karar Verme Yöntemleri İle Değerlendirilmesi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1).

Tatlılıoğlu, K. (2013). Ortaöğretim Öğrencilerinin Okul Başarılarını Olumsuz Etkileyen Nedenlerin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma (Bingöl Örneği). *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (39), 1-21.

Tiryaki, Ş. ve Katipoğlu, M. (1991). Genç yüzücülerin spora katılımlarındaki bazı güdüler ve

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
performanslarını etkileyen psiko-sosyal faktörler.
Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları Dergisi, 2(6),
27-29.

Tural N, K. (2002). Öğrenci Başarısında Etkili Okul
Değişkenleri ve Eğitimde Verimlilik. *Ankara
University Journal of Faculty of Educational
Sciences (JFES)*, 35(1), 39-54.

Uyulgan M. ve Akkuzu G. N. (2017). İlköğretim
Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Yordayan
Kişisel Faktörler Üzerine Bir Araştırma. *Bartın
Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(3), 1211 -
1226.

Varol, H. (2018). *Yüzücülerde Kendi Performans
Algısı Üzerine Etkili Unsurlara İlişkin Bir
Araştırma*. Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler
Enstitüsü Spor Yönetimi, Yüksek Lisans Tezi.

Yavuz, A. (2020). *İlköğretime Geçiş Sınavında
Öğrenci Başarısını Etkileyen Etmenler*. Pamukkale
Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim
Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi,
Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı Tezsiz Yüksek
Lisans Projesi.

Yenice, N., Saydam, G. ve Telli, S. (2012).
İlköğretim Öğrencilerinin Fen Öğrenmeye Yönelik
Motivasyonlarını Etkileyen Faktörlerin
Belirlenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir
Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 231-247.

Yenilmez, K., ve Duman, Ö. A. (2008).
İlköğretimde Matematik Başarısını Etkileyen
Faktörlere İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Manas
Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(19), 251-
268.

Yorulmaz, M. ve Aksu, A. (2021). Liman
İşletmelerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulama
Performans Boyutlarının AHP ile
Değerlendirilmesi: *Kocaeli Liman Bölgesi. İşletme
Bilimi Dergisi*, 9(1), 1-24.

Yurdakul, S. (2015). *Veri Madenciliği ile Lise
Öğrenci Performanslarının Değerlendirilmesi*.
Kırıkkale Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Bilgisayar Mühendisliği Anabilim Dalı Yüksek
Lisans Tezi.

Zacca, R., Toubekis, A., Freitas, L. Silva, A. F.,
Azevedo, R., Vilas-Boas, J. P., Pyne, D. B., De S.
Castro, F. A. ve Fernandes, R. J. (2019). Effects of
detraining in age-group swimmers performance,
energetics and kinematics, *Journal of Sports
Sciences*, 37:13, 1490-1498.

Ekler

EK 1: Akademik Performans Sınıflandırma 1
Karşılaştırma Sonuçları

EK 2: Akademik Performans Sınıflandırma 2
Karşılaştırma Sonuçları

EK 3: Spor Performansı Sınıflandırma 1
Karşılaştırma Sonuçları

EK 4: Spor Performansı Sınıflandırma 2
Karşılaştırma Sonuçları

Sorumlu Yazar Bilgileri

Yazar Adı Soyadı: Feyza GÜRBÜZ

Kurumu: Erciyes Üniversitesi

Adres: Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Endüstri Mühendisliği Bölümü, 38039, KAYSERİ

Orcid Numarası: 0000-0002-6327-8232

Bu makale Creative Commons Attribution 4.0 Uluslararası lisansı ile lisanslanmıştır.